

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

брой 5, май 2025 г.

Областен информационен център - Кюстендил
www.eufunds.bg; e-mail: oiс_kn@abv.bg

В този брой:

АКТУАЛНО

- ♦ Отворена е втора покана за кандидатстване с концепции за интегрирани териториални инвестиции
- ♦ Програма „Техническа помощ“ финансира „Мрежата на експертите по финансово управление на програми и проекти в сферата на ЕСИФ/ЕФСУ“, по проект „Академия за фондовете на ЕС“
- ♦ До дни Министерство на иновациите и растежа отваря мерки за фирмите за 206 млн. лв.
- ♦ ПРЧР ще мотивира завръщането на българи от чужбина с нова мярка
- ♦ Започна изграждането на Национален STEM център
- ♦ МЗХ удължава срока за прием на стратегии по подхода Водено от общностите местно развитие до 13 юни
- ♦

НАШАТА ДЕЙНОСТ

- ♦ Близко 83 милиона лева безвъзмездни средства по европейски програми са договорени в община Кюстендил от началото на този програмен период
- ♦ ОИЦ-Кюстендил успешно приключи инициативата „Детективи на европейски проекти“

Отворена е втора покана за кандидатстване с концепции за интегрирани териториални инвестиции

АКТУАЛНО

Интегрираният териториален подход в България се прилага чрез **инструмента интегрирани териториални инвестиции (ИТИ)** на базата на **Интегрирани териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво NUTS 2 (ИТСР)**, като видовете дейности, които ще се подкрепят, трябва да бъдат в съответствие с ИТСР от ниво NUTS 2 (подход „отдолу-нагоре“).

ИТСР са разработени за всеки един от шестте региона за планиране от ниво 2, съгласно изискванията на Закона за регионално развитие (ЗРР), като определят средносрочните цели, приоритети и перспективи за устойчиво интегрирано регионално и местно развитие на територията на съответния регион за планиране.

Концепцията за ИТИ представлява една или повече проектни идеи за една или няколко дейности/инвестиции, които в комбинация помежду си или с други осъществени или предстоящи инвестиции³ на дадена територия с общи характеристики и/или потенциали за развитие, служат за осъществяването на конкретна цел или приоритет от ИТСР на съответния регион за планиране от ниво 2..

Комбинирана концепция за ИТИ е концепция за ИТИ, за която е изпълнено поне едно от следните условия:

- ◆ концепцията съдържа проектна идея / проектни идеи с интегрирани мерки от различни сектори (здравеопазване, социални услуги, култура, образование, транспорт, жилищно настаняване, икономика, околна среда⁴, туризъм, пазар на труда);
- ◆ концепцията съдържа проектна идея, в чиято подготовка и/или изпълнение участват в партньорство поне два от следните видове заинтересовани страни: публичен орган, частно-правен субект, юридическо лице с нестопанска цел;
- ◆ концепцията съдържа проектна идея, изпълнявана в партньорство, която адресира нуждите на повече от една община;
- ◆ концепцията съдържа проектни идеи, които се финансират от повече от една програма, съфинансирана от европейските фондове за споделено управление.

Водещ партньор по настоящата процедура следва да бъде само **общинска администрация от 40 градски общини (от ЮЗР това са: Кюстендил, Дупница, Ботевград, Гоце Делчев, Перник, Петрич, Самоков и Сандански)**, която изпълнява функцията на кандидат и подава концепцията в системата ИСУН. В реализацията на една концепция за ИТИ **не могат да участват повече от 5 партньора** (кандидат/ водещ партньор и 4 партньора).

Подходът ИТИ се финансира от **6 програми**:

- ⇒ Водеща програма - Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 (ПРР).
бюджет по Приоритет 1: 103 189 293,76 лв.
бюджет по Приоритет 2: 880 021 197,19 лв.
- ⇒ Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 г. (ПНИДИТ);

бюджет: 157 118 972,41 лв.

⇒ Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 (ПКИП);

бюджет: 162 324 652,61 лв.

⇒ Програма „Образование“ 2021-2027 г. (ПО);

бюджет: 154 302 556 лв.

⇒ Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. (ПОС);

бюджет: 260 995 641,97 лв.

⇒ Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 г. (ПРЧР)

бюджет: 416 452 041,00 лв.

По настоящата процедура по **ПРР** са допустими за финансиране само дейности за:

- Енергийна ефективност и устойчиво обновяване на многофамилни жилищни сгради;
- Здравна инфраструктура;
- Образователна инфраструктура;
- Социална инфраструктура;
- Жилищно настаняване.

ВАЖНО!!!

На територията на **селски общини** по ПРР ще бъдат финансирани само мерки за **здравна инфраструктура и енергийна ефективност и устойчиво обновяване на многофамилни жилищни сгради**. В концепции за ИТИ могат да бъдат включвани и мерки за **социална инфраструктура** като съответните разходи ще бъдат допустими след официално подаване на предложение за изменение на ПРР към службите на Европейската комисия.

Останалите 5 програми ще финансират определени допустими дейности, подробно разписани в насоките за кандидатстване.

Пълния пакет документи е качен в системата ИСУН 2020: <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/Info/a95f0863-72a0-42b4-b56f-6191b78e65af>

Крайният срок за подаване на проектни предложения е **08.07.2025г., 18:00ч.**

ПРОГРАМА „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ“ ФИНАНСИРА „МРЕЖАТА НА ЕКСПЕРТИТЕ ПО ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ В СФЕРАТА НА ЕСИФ/ЕФСУ“, ПО ПРОЕКТ „АКАДЕМИЯ ЗА ФОНДОВЕТЕ НА ЕС“

На 20 май 2025 г., в София, се проведе първото от поредицата събития за създаване и развитие на Мрежа на експертите по финансово управление на програми и проекти в сферата на ЕСИФ/ЕФСУ, в изпълнение на проект „Академия за фондовете на ЕС“ финансиран по програма „Техническа помощ“, съфинансирана от Европейския съюз, с бенефициент Института по публична администрация.

Форумът бе открит от г-н Павел Иванов – изпълнителен директор на Института по публична администрация и г-жа Детелина Караенева – директор на дирекция „Национален фонд“ в Министерство на финансите, които подчертаха важността на събитието като платформа за активизиране на съвместната работа между финансовите експерти и ефективната комуникация между тях за трансфер на знания и умения на хоризонтално и вертикално ниво.

Събитието събра на едно място над 100 участници от различни административни структури, а негови гост-лектори бяха утвърдени експерти от Дирекция „Национален фонд“ към Министерството на финансите, съдя Ваня Вълкадинова, Административен съд – Благоевград и г-жа Дочка Василева, Фонд Мениджър на финансови инструменти в България.

В рамките на програмата бяха представени актуални теми като „Управление и контрол на средствата от ЕС“, „От програмен период 2014-2020, през програмен период 2021-2027, към КП 2028+“, „Финансови корекции в практиката на националните съдилища и на Съда на Европейския съюз“, както и „Финансови инструменти в програмен период 2021-2027“.

Повече за професионалните мрежи в сферата ЕСИФ/ЕФСУ в рамките на Академията за фондовете на ЕС може да научите на следния линк: [Професионални мрежи в сферата ЕСИФ/ЕФСУ - Академия за фондовете на ЕС | ИНСТИТУТ ПО ПУБЛИЧНА АДМИНИСТРАЦИЯ](#)

Проект BG16RFTA001-1.002-0001 „Академия за фондовете на ЕС: Развитие и осигуряване на систематизиран хоризонтален трансфер на знания и обучение за ефективното използване на ЕСИФ и ЕФСУ“ се осъществява с финансовата подкрепа на програма „Техническа помощ“, съфинансирана от Европейския съюз.

Източник: Eufunds.bg

До дни Министерство на иновациите и растежа отваря мерки за фирмите за 206 млн. лв.

Обществените обсъждания по двете изцяло нови мерки за дигитализация и енергийна ефективност на бизнеса по **Програма**

„Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ приключиха тази седмица. До дни Министерството на иновациите и растежа ще обяви мерките за кандидатстване.

⇒ Процедурата **„Дигитализация на предприятията“** има за цел да помогне фирмите да достигнат по-висока степен на дигитализация. Общият бюджет е 80 млн. лв. По нея ще могат да кандидатстват микро- и малки предприятия за въвеждане на ИКТ услуги и решения за дигитален маркетинг, системи за управление на ресурсите (ERP системи), организация на взаимоотношенията с клиенти (CRM системи) и други решения за оптимизиране на управленските, производствените и логистичните процеси. Допустимите дейности по мярката включват също ИКТ услуги и ре-

шения за подобряване на киберсигурността им.

⇒ Мярката **„Енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в предприятията“** е насочена към микро-, малки и средни предприятия. Те ще могат да кандидатстват за подобряване на енергийната си ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в предприятията. Общият бюджет е 126 млн. лв. Допустимите дейности по мярката включват придобиване на енергийно-ефективно оборудване и съоръжения като термопомпи, системи за оползотворяване на отпадна топлина, енергийно-ефективни изолационни системи в сгради, фотоволтаични панели, локални съоръжения за съхранение на енергия (батерии) и др.

ПРЧР ще мотивира завръщането на българи от чужбина с нова мярка

Програма „Развитие на човешките ресурси“ ще мотивира завръщането на българи от чужбина с нова мярка, която ще предостави стимули за започване на работа в България. Това съобщи ръководителят на Управляващия орган на Програма „Развитие на човешките ресурси“ Цветан Спасов. Мярката е в отговор на негативната демографска картина, която е едно от най-големите предизвикателства, с които трябва да се преборим, за да се запазим като нация.

Новата **мярка „Избирам България“** е с планиран бюджет от 60 млн. лв. Тя ще бъде реализирана в два компонента.

По първия компонент ще бъдат предоставени стимули за привличане на българи от чужбина, а по втория компонент – ще бъдат приложени насърчителни мерки за работа в населени места с до 50 хил. жители. Подкрепата за завръщане от чужбина ще включва финансови стимули за транспортни разходи за връщане в България, покриване на разходите за наем за период до 12 месеца, възможност за субсидирана заетост и поемане на разходите за транспорт от и до работа. Всеки кандидат ще има възможност да се консултира с кариерен консултант от Агенцията по заетостта, който да съдейства за намиране на най-подходящия работодател. Членовете на семейството, които не говорят български език, ще могат да се включат в безплатни курсове по български език, за да се адаптират по-лесно в страната. По мярката ще има възможност и за включване на всеки кандидат в различни форми на обучение, които биха повишили квалификацията му.

Вторият компонент на мярката „Избирам България“ ще бъде насочен към хора, които живеят в големи градове, но искат да работят в по-малки населени места под 50 хил. жители. За тях се предвижда финансов стимул за преместване на покъщнината, възможност за включване в обучения и субсидирана заетост, достъпна и качествена здравна грижа и подкрепа за включване на децата в детски градини и училища. И по двата компонента са предвидени стимули, ако кандидатът продължи да работи

след приключване на участието си в проекта. Очаква се не по-малко от 1 000 семейства да се завърнат в България и други 1 000 семейства да получат възможност да се преместят в по-малки населени места, за да започне да се преодолява обезлюдяването в страната.

Цялата информация за мярката **„Избирам България“** ще бъде достъпна в информационен портал, като за целта Агенцията по заетостта ще си партнира с Изпълнителната агенция за българите в чужбина, Министерството на вътрешните работи и Министерството на външните работи. Предстои разработването и на Национална програма за трайно установяване в България.

Спасов припомни, че по Програма „Развитие на човешките ресурси“ предстои да бъдат изградени три Центъра за предприемачество в Северна България, в които консултанти ще подпомагат предприемчивите българи чрез разработване на бизнес план и последваща финансова подкрепа до 50 хил. лв. за реализиране на бизнес идеята им. Дейностите са част от мярката **„Насърчаване на предприемачеството в Северна България“**, която е с бюджет от 60 млн. лв. и конкретен бенефициент Агенцията по заетостта.

Ръководителят на Управляващия орган на ПРЧР анонсира и друга подкрепяща мярка за предприемчивите хора, която ще бъде на разположение до края на 2029 г. Очаква се 90 млн. лв. под формата на финансови инструменти да бъдат насочени за отпускане на нисколихвени кредити в размер до 200 хил. лв. за всеки, който реши да се занимава с предприемачество.

Източник: [Esf.bg](https://esf.bg)

Започна изграждането на Национален STEM център

На 20 май 2025 г. беше даден официален старт на изграждането на **Национален STEM център**. Новата сграда ще бъде изградена на територията на София Тех Парк.

STEM центровете и Националният STEM център са насочени към едно много важно предизвикателство на нашата образователна система – да подобрим резултатите по математика и природни науки и да мотивираме повече деца да ги изучават. Това каза министърът на образованието и науката Красимир Вълчев на церемонията за първа копка на Националния STEM център. Според министър Вълчев Националният STEM център надгражда всички предходни усилия за създаването на иновативна и високотехнологична училищна среда, тъй като ще предоставя и методическа подкрепа. **Учебното звено ще подкрепя и консултира българските училища не само при създаването на STEM пространства, но и като нов начин на преподаване и учене – от механично възпроизвеждане на знания към формиране на конкретни умения и компетентности.**

Европейската комисия гледа на този проект като на един от най-важните по Плана за възстановяване и устойчивост, защото той всъщност е цялостна реформа, тъй като обхваща всички български училища, но също и методики за преподаване, за оценяване. Това посочи Нено Ненов, икономически съветник в Представителството на Европейската комисия в България.

Националният STEM център е част от една много по-мощна инвестиция в размер на половин милиард лева от НПВУ, която подкрепя изграждането на нови и модерни STEM кабинети във всяко българско училище.

През тази година се предвижда да бъдат отпуснати 400 млн. лева по линия на **Програма „Образование“** за въвеждане на компетентностно базирано обучение в училищата за прилагане на нови дигитални решения и използването на цифрово образователно съдържание, като **ще бъдат обучени близо 35 хиляди учители, за да могат използват новата STEM среда при преподаването в училище.**

Националният STEM център ще включва модерно и съвременно оборудвани лаборатории в пет основни направления:

„Зелени технологии и устойчиво развитие“, „Роботика и кибер-физични системи“, „Дизайн и 3D прототипиране“, „Математика и информатика“ и „Природни науки“.

Предвидено е и създаване на зала за дигитално изкуство (Digital Art) и аудио визуално изкуство, зали за обучения, семинари и срещи, както и пространства за учебни работилници за ученици от всички възрасти.

Проектът предвижда също така изграждане на **три изнесени бази за обучение към регионалните STEM центровете, които ще бъдат разположени в Югозападен университет „Неофит Рилски“ - гр. Благоевград, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ и Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“.** Трите бази ще подпомагат дейността на Националния STEM център като осигуряват необходимите условия за организиране и провеждане на обучения на учители, педагогически специалисти, подготовка на деца и ученици за участие в национални и международни олимпиади, състезания, конкурси, семинари и конференции и други форми на занимания по интереси. Разполагането им в различни точки на страната цели да осигури равен достъп до STEM обучение.

Националният STEM център се изгражда в рамките на проект, който се финансира със средства в размер на 37 млн. лева от Националния план за възстановяване и устойчивост, Стълб 1 „Иновативна България“, Компонент 1 „Образование и умения“. Предвижда се проектът да бъде завършен в края на май 2026 г.

Източник: [ИАПО](#)

МЗХ удължава срока за прием на стратегии по подхода Водено от общностите местно развитие до 13 юни

Министерството на земеделието и храните удължава периода на прием по интервенцията „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“. Проектни предложения по подхода Водено от общностите местно развитие (BOMP) ще се приемат до 13 юни 2025 г.

Целта на промяната е повече кандидати да подадат своите предложения за развитие на местните общности в страната. Удълженият срок ще позволи на възможно най-много местни инициативни групи от цялата страна да изготвят качествени стратегии за BOMP, които да подпомогнат икономическото и социалното им развитие на техните територии. С това си действие Управляващият орган на Програмата цели да подпомогне местните общности, което ще позволи и пълното договаряне на средствата по подхода BOMP, които са предвидени в настоящия програмен период.

Бюджетът по процедурата от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023 – 2027 г. (СПРЗСР) е над 556,7 млн. лева. За финансиране на стратегиите за BOMP е предвидено и допълващо финансиране от Европейския социален фонд плюс и Европейския фонд за регионално развитие, с което общият. Допустими кандидати са местни инициативни групи, които са юридически лица с нестопанска цел и осъществяващи общественополезна дейност. Те трябва да са регистрирани като сдружения по Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ) и същевременно да са публично-частни партньорства, с представители на

широк кръг заинтересовани лица, от територията на тяхното действие.

Максималният размер на общия публичен принос по Стратегическия план, в рамките на стратегия за BOMP, е в размер до левовата равностойност на:

2 300 000 евро, включващи средства за изпълнение на проекти по стратегията, за изпълнение на дейности за сътрудничество, за управление, мониторинг, оценка и популяризиране на стратегията, когато МИГ обхваща територия с население от 10 000 до 15 000 жители, включително. 3 000 000 евро, включващи средства за изпълнение на проекти по стратегията, за изпълнение на дейности за сътрудничество, за управление, мониторинг, оценка и популяризиране на стратегията, когато МИГ обхваща територия с население над 15 001 жители, включително.

Подаването на заявленията, както и оценката на проектите предложения, ще се извършва изцяло електронно чрез Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН), с използването на Квалифициран електронен подпис (КЕП).

НАШАТА ДЕЙНОСТ

Близо 83 милиона лева безвъзмездни средства по европейски програми са договорени в община Кюстендил от началото на този програмен период

108 договора по европейски програми на обща стойност 115 млн. лв., от които 82,6 млн. лв. безвъзмездно финансиране, са сключени на територията на община Кюстендил за периода 2021 – 2025 г. За същия този период, размерът на договорените средства общо за общините от област Кюстендил е 246 млн. лв., от които безвъзмездните средства са 177 млн. лв. Тези средства ще се инвестират в област Кюстендил чрез изпълнението на 277 проекта. Това стана ясно по време на работна среща с местни и регионални медии, проведена от ОИЦ – Кюстендил, целта на която беше да се представи изпълнението на европейските програми в община Кюстендил от началото на този програмен период до настоящия момент.

По програмите, съфинансирани от **Европейските фондове при споделено управление** се изпълняват девет проекта. По **Програма „Развитие на човешките ресурси“** са сключени пет договора на стойност 4,9 млн., като три от договорите се изпълняват от Община Кюстендил, а останалите от фирми. По един проект се изпълнява по **програмите „Храни и основно материално подпомагане“, „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ и „Техническа помощ“**. По **Програма „Околна среда“** Община Кюстендил изпълнява един проект за разработване на план за развитие на зоологическата градина в лесопарк „Хисарлъка“.

На територията на община Кюстендил се изпълняват 98 проекта по линия на другия инструмент за предоставяне на европейски средства през този програмен период - **Националният план за възстановяване и устойчивост**. Проектите са на обща стойност 107,5 млн. лв., от които безвъзмездната помощ е 75,3 млн. лв. По приоритет **„Устойчиво земеделие“** са сключени 30 договора на стойност 13,9 млн. лв. 19 до-

говора са изпълняват по направление **„Интелигентна индустрия“**. Проектите са насочени към изграждане на ВЕИ за собствено потребление, преход към кръгова икономика в предприятията, въвеждане на решения в областта на ИКТ и технологична модернизация. По направление **„Нисковъглеродна икономика“** се изпълняват проекти за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради, сгради в сферата на производството, търговията и услугите, енергийно обновяване на публичен сграден фонд, енергийно ефективни системи за улично осветление и подкрепа за ВЕИ за домакинствата. Проектите са 31 на обща стойност 71 млн. лв., от които 51,5 млн. лв. са безвъзмездната финансова помощ. 18 проекта са сключени по направление **„Образование и умения“**, които са насочени към модернизация на образователна среда, изграждане на училищна STEM среда, изграждане на младежки център. По **Програма Interreg VI-A ИПП България – Северна Македония 2021 – 2027 г.** Община Кюстендил изпълнява 2 проекта на стойност 1,4 млн. лв. в партньорство с общините Куманово и Крива Паланка.

ОИЦ-КЮСТЕНДИЛ УСПЕШНО ПРИКЛЮЧИ ИНИЦИАТИВАТА „ДЕТЕКТИВИ НА ЕВРОПЕЙСКИ ПРОЕКТИ“

В Деня на Европа , **9 май 2025 г.**, в сградата на Младежки център Кюстендил - Youth Center Kyustendil, ученици от XI клас на Езикова гимназия "Д-р Петър Берон" EG Times, град Кюстендил и екипът на Областен информационен център - Кюстендил проведоха заключително събитие в рамките на националната кампания **„Детективи на европейски проекти“**. Срещата е четвърта поред и е част от изпълнение на втората фаза от Националната кампания на Мрежата от 27 Областни информационни центъра (ОИЦ) **„Детективи на европейски проекти“** 2024-2025 г. Гости на събитието бяха г-жа Добриела Моравска, ръководител на Центъра за патронажна грижа, представители на отдел „Социални дейности“ в Община Кюстендил – г-жа Светослава Макенджиева, началник отдел, г-жа Катрин Черешарска, експерт, и ръководителя на наблюдавания проект – г-жа Ивона Кирилова. Младите детективи бяха придружени от техния класен ръководител - г-жа Вероника Табачка.

В продължение на шест месеца учениците се запознаха с основни понятия, свързани с европейското финансиране, научиха през какви етапи преминава един проект и разгледаха функционалностите на Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България (ИСУН 2020).

През месец април младежите се срещнаха с екипа за управление на проект **„Грижа в дома в община Кюстендил“**, като тяхната задача беше да осъществят проучване на напредъка в изпълнението на проекта, да видят как на практика се изпълнява един европейски проект, да разберат мнението на гражданите, които пряко се ползват от него.

Проект **„Грижа в дома в община Кюстендил“** се финансира по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 г., а основната му цел е да се осигури подкрепа в домашна среда за лица с увреждания и възрастни хора, зависими от грижа. Проектът, на стойност 3 036 798, 88 лв., е отчетен и приключен през януари 2025 г., като за осигуряване на непрекъсваемост на предоставяните здравно-социални услуги на нуждаещите се лица, Община Кюстендил е подготвила проектно предложение по процедура „Иновативни здравно-социални услуги“. На този етап от изпълнението на инициативата учениците се за-

познаха с услугите, които се предоставят по проекта, видяха краткия филм, заснет по проекта, заедно с мобилните екипи по проекта посетиха самотноживеещи лица в няколко села в община Кюстендил.

По време на днешното заключително събитие младежите разказаха за етапите, през които е преминало тяхното „разследване“ и като краен продукт от наблюдението на проект **„Грижа в дома в община Кюстендил“** представиха атрактивна презентация. Споделиха своите впечатления и емоции от срещите си с възрастните хора, както и своето разбиране за важността на финансираните по проекта социални услуги.

ОБЛАСТЕН ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР - КЮСТЕНДИЛ

Част от националната мрежата от 27 Областни информационни центъра за популяризиране на средствата от ЕС в България

2500, гр. Кюстендил

Ул. „Патриарх Евтимий“, № 18 (сградата на Читалище „Братство 1869“)

Тел: 078 520 212, 0876 172 766, 0876 172 744,

E-mail: oic_kn@abv.bg

facebook: **Областен информационен център - Кюстендил**

www.abv.bg